

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2005. szeptember 27.*

A T-26/03. sz. ügyben,

a **GeoLogistics BV** (korábban LEP International BV, székhelye: Schiphol Rijk [Hollandia], képviselik kezdetben: H. de Bie és K. Schellaars, később: H. de Bie és A. Huizing ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselet: X. Lewis, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Tuytschaever ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

támogatja:

a **Spanyol Királyság** (képviselet: L. Fraguas Gadea és J. M. Rodríguez Cárcamo abogados del Estado, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó,

* Az eljárás nyelve: holland.

a behozatali vámnak a felperes részére a Holland Királyság kérelmében szereplő elengedését indokolatlannak nyilvánító 2002. október 7-i REM 08/00 bizottsági határozat megsemmisítésére irányuló kérelem tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (első tanács),

tagjai: J. D. Cooke elnök, R. García-Valdecasas és I. Labucka bírák,
hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. április 12-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

A közösségi külső árutovábbításra vonatkozó szabályok

¹ A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 22-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet,

307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 37., 91. és 92. cikke értelmében a Közösségbe behozott, azonnali vámkezelés helyett a közösségi külső árutovábbítási eljárásnak alávetett nem közösségi áru a rendeltetési vámhivatalnak való bemutatásáig vámfelügyelet alatt szállítható át a közösségi vámterületen.

- 2 A közösségi külső árutovábbítás jogosultját a Vámkódex „főkötelezettként” határozza meg. A főkötelezettnek az előírt határidőn belül a vámhatóság által hozott rendelkezések megfelelő betartásával sértetlenül be kell mutatnia az árut a rendeltetési vámhivatalnál (a Vámkódex 96. cikke). E kötelezettségek az áru és a szükséges okmányok rendeltetési vámhivatalnál való bemutatásával szűnnek meg (a Vámkódex 92. cikke).

- 3 A Vámkódex 94. cikkének megfelelően a főkötelezettnek biztosítékot kell nyújtania minden olyan vámtartozás vagy más díj megfizetésére, amely az áruval kapcsolatban felmerülhet. A Vámkódex 191. cikke e tekintetben rögzíti, hogy az érintett kérelmére a vámhatóság összevont vámbiztosíték nyújtását engedélyezi több olyan művelet fedezésére, amelyek vonatkozásában vámtartozás merült vagy merülhet fel. A Vámkódex 198. cikke értelmében, ha a vámhatóság megállapítja, hogy a szolgáltatott biztosíték nem biztosítja a vámtartozás előírt határidőn belüli megfizetését, vagy a későbbiekben nem lesz elégséges a vámtartozás előírt határidőn belüli megfizetésének biztosítására, előírhatja a kötelezettnek, hogy saját választása szerint nyújtson további biztosítékot, vagy helyettesítse az eredeti biztosítékot új biztosítékkal.

- 4 A Vámkódex végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, módosított 1993. július 2-i 2454/93/EGK tanácsi rendelet (HL L 253., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o., a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 341., 346., 348., 350., 356. és 358. cikke szerint a kérdéses árut először is T1 nyilatkozattal együtt be kell mutatni az indító vámhivatalnak. Az indító vámhivatal

előírja azt a határidőt, amelyen belül az árukat a rendeltetési vámhivatalnál be kell mutatni, a szükséges adatokat rávezeti a T1 nyilatkozatra, megőrzi a saját példányát, és a többit visszaadja a főkötelezettnek. Az árut a szállítás alatt a T1 okmányok kísérik. A rendeltetési vámhivatal feljegyzi a T1 okmány példányain az elvégzett ellenőrzések eredményét, és késelem nélkül eljuttat egy másodpéldányt – általában a központi vámhivatalon keresztül – az indító vámhivatalnak.

- 5 A Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén vámtartozás keletkezik. E rendelkezés (3) bekezdése értelmében e tartozás adósa többek között az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettség teljesítésére kötelezett személy.
- 6 A Vámkódex 217. cikke értelmében a vámhatóságnak, amint rendelkezésére állnak a szükséges adatok, ki kell számítani minden egyes, vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám összegét, és be kell jegyeznie a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba (könyvelésbe vétel). A Vámkódex 220. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy ha a vámtartozásból származó vámösszeget nem vették könyvelésbe e Vámkódex 218. és 219. cikkének megfelelően, vagy a jogszabály szerint fizetendő összegnél alacsonyabbat vettek könyvelésbe, a beszedendő vámösszeget vagy annak még fennmaradó részét attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni, amikor a vámhatóság tudomást szerez a helyzetről, ki tudja számítani a jogszabály szerint fizetendő összeget, és meg tudja állapítani az adós személyét (utólagos könyvelésbe vétel). Ez a határidő a fent hivatkozott 219. cikknek megfelelően meghosszabbítható. A Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdése értelmében a könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal.

- 7 A végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amennyiben a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál, és az elkövetett jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal erről a lehető leghamarabb, de minden esetben a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvánartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig értesíti a főkötelezettet. E rendelkezés (2) bekezdése értelmében ezen értesítésnek tartalmaznia kell többek között azt a határidőt, amelyen belül az árutovábbítási eljárás szabályszerűségét vagy a jogsértés tényleges elkövetési helyét igazoló bizonyítékokat az indító vámhivatalhoz be lehet nyújtani. Ez a határidő az értesítés időpontjától számított három hónap.

A behozatali és kiviteli vámok visszatérítésére vagy elengedésére vonatkozó szabályok

- 8 A Vámkódex 239. cikke tartalmazza a behozatali és kiviteli vámok visszatérítésének vagy elengedésének lehetőségét olyan helyzetekben, amelyek nem az érintett személynek tulajdonítható megtevesztés vagy súlyos gondatlanság okozta körülményekből adódnak.
- 9 A Vámkódex 239. cikkét a végrehajtási rendelet 899–909. cikke pontosította és fejlesztette tovább. A végrehajtási rendelet 905. cikkének (1) bekezdése kimondja: ha az a döntéshozó vámhatóság, amelyhez a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet benyújtották, a 899. cikk alapján nem tud határozatot hozni, de a kérelmet olyan bizonyítékok támasztják alá, amelyek olyan különleges helyzetre utalnak, amelynek körülményeivel kapcsolatban az érintett személy részéről sem megtevesztés, sem súlyos gondatlanság nem merül fel, az adott hatóság tagállama az ügyet a Bizottsághoz utalja.

A jogvita alapját képező tényállás

A kérdéses közösségi külső árutovábbítási ügyletek

10 A Hollandiában letelepült és korábban LEP International BV-nek nevezett felperes 1995. január 16. és augusztus 7. között vámbizományosként tizennégy közösségi külső árutovábbítási okmányt állított ki különféle húсарuk (többek között marhahús, borjúmirigy és baromfi) Marokkóba történő szállításához, e műveletek tekintetében főkötelezetti minőséget töltve be. Ezen okmányokat egyetlen megbízó, az Egyesült Királyságban letelepült Hector International társaság javára állították ki. Többek között a következő T1 okmányokról van szó:

– 5100507. sz., 1995. január 16-i;

– 5100508. sz., 1995. január 16-i;

– 5102442. sz., 1995. március 8-i;

– 5102443. sz., 1995. március 8-i;

– 5104186. sz., 1995. április 25-i;

– 5104187. sz., 1995. április 25-i;

- 5104188. sz., 1995. április 25-i;

- 5105833. sz., 1995. június 12-i;

- 5105896. sz., 1995. június 13-i;

- 2501311. sz., 1995. június 17-i;

- 5106710. sz., 1995. július 4-i;

- 5106874. sz., 1995. július 7-i;

- 5107619. sz., 1995. július 28-i;

- 5107922. sz., 1995. augusztus 7-i.

- 11 A belga hatóságoktól származó, a fagyasztott borjúmirigy-szállítmányokat érintő szabálytalanságokat jelző felhívás alapján a rotterdami (Hollandia) Douane informatie Centrum (vámügyi vizsgálószolgálat, a továbbiakban: DIC) vizsgálatot indított, melynek keretében alaposabb ellenőrzésre kiválasztott egy bizonyos számú nyilatkozatot. A rotterdami DIC 1995. március 20-án írásban kereste meg a spanyol

vámhatóságokat, hogy a felperes által 1995. január 16-án kiállított 5100508. sz. T1 nyilatkozathoz tartozó vámokmányt bemutatták-e lezárásra. A spanyol hatóságok 1995. március 20-án faxon azt válaszolták, hogy ez az okmány nem található a cadixi (Spanyolország) vámhivatal nyilvántartásaiban. A spanyol hatóságok 1995. március 23-i faxukban arról tájékoztatták a holland hatóságokat, hogy a kérdéses nyilatkozaton lévő bélyegzőlenyomat a cadixi vámhivatal által használnak a hamisítványa, és hogy az ott szereplő aláírás e vámhivatal egyik tisztviselőjéhez sem tartozik. A rotterdami DIC 1995. március 31-én jelezte e szabálytalanságot a haarlemi Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (adónyomozó és -vizsgálószolgálat, a továbbiakban: FIOD). A haarlemi FIOD 1995. április 18-án a rotterdami FIOD-ot bízta meg az ügy elintézésével.

- 12 A kerkradei vámhivatal (Heerlen, Hollandia) 1995. május 16-án áruminta-ellenőrzés keretében két utólagos ellenőrzési kérelmet küldött a cadixi vámhatóságnak a felperes által 1995. március 8-án kiállított 5102442. és 5102443. sz. T1 okmányra vonatkozóan. A spanyol hatóságok 1995. június 29-én tájékoztatták a holland hatóságokat, hogy a vámokmányokat a hatáskörrel rendelkező hatóság hivatalában nem mutatták be, hogy a két bélyegzőlenyomat hamisított, és hogy az aláírások nem a hatáskörrel rendelkező hatóság hivatala tisztviselőjének az aláírásai. A kerkradei vámhivatal 1995. július 11-én értesítette erről a rotterdami FIOD-ot.
- 13 A kerkradei vámhivatal 1995. június 12-én újabb ellenőrzés alkalmával két utólagos ellenőrzési kérelmet küldött a cadixi vámhatóságnak a felperes által 1995. április 25-én kiállított 5104187. és 5104188. sz. T1 okmányra vonatkozóan. A spanyol hatóságok 1995. július 10-én tájékoztatták a holland hatóságokat, hogy a vámokmányokat a hatáskörrel rendelkező hatóság hivatalában nem mutatták be, és hogy a bélyegzőlenyomatok és az aláírások hamisak. A kerkradei vámhivatal 1995. július 19-én továbbította e megállapításokat a rotterdami FIOD-nak.

- 14 A holland adóigazgatás 1995. augusztus 9-én érintkezésbe lépett a felperessel a szabálytalanul lezárt nyilatkozatok ügyében. A holland hatóságok 1995. augusztus 14-én házkutatást végeztek a felperes irodáiban, és lefoglalták a Hector International részére kiállított közösségi külső árutovábbítási nyilatkozatokra vonatkozó iratokat.
- 15 A holland vámhatóság vizsgálata azt mutatta ki, hogy a felperes által kiadott tizennégy vámnyilatkozatot nem zárták szabályosan le, és az árukat elvonták a vámfelügyelet alól. Ezért a holland vámhatóság a Vámkódex 203. cikkének megfelelően megállapította a felperes terhére vámtartozás keletkezését, figyelemmel főkötelezetti minőségére a közösségi külső árutovábbítási eljárás kérdéses műveletei során. A holland hatóságok 1996 januárja és áprilisa között fizetési felszólításokat küldtek a felperesnek az általa fizetendő behozatali vámok vonatkozásában. Ezt követően a holland adóigazgatás hatályon kívül helyezte a felperes Spanyolországban tűzben megsemmisült két hússzállítmányra vonatkozó nyilatkozataival összefüggő fizetési felszólításokat (1995. július 28-i 5107619. sz. és 1995. augusztus 7-i 5107922. sz. T1).

A behozatali vámok elengedése iránti kérelemre vonatkozó közigazgatási eljárás

- 16 A felperes 1996. augusztus 21-én a behozatali vámok elengedése iránti kérelmet nyújtott be a holland vámhatósághoz.
- 17 A holland hatóságok 2000. március 23-án a behozatali vámok elengedése iránti kérelmet terjesztettek a Bizottság elé a felperes javára.

- 18 A Bizottság 2000. május 24-én intézte első adatkiegészítési kérelmét a holland hatóságokhoz, melyben a kérelmezett elengedés pontos összegéről kért tájékoztatást. A holland hatóságok 2000. június 16-i levelükben közölték, hogy a felperes elengedés iránti kérelme csak az 1995. március 23. után kiállított nyilatkozatokra vonatkozik; a spanyol hatóságok ekkor jelezték először a holland hatóságoknak a felperes nyilatkozatát érintő szabálytalanságokat. Az elengedés iránti kérelem közelebről 925 706,20 NLG, azaz 420 067,16 EUR végösszegre vonatkozik.
- 19 A Bizottság 2000. július 4-én intézte második adatkiegészítési kérelmét a holland hatóságokhoz. E kérelem a holland és a spanyol hatóságok közötti információcserére, így különösen ez utóbbiak által a holland hatóságoknak küldött 1995. március 23-i fagra vonatkozott. A holland hatóságok 2000. július 28-i levelükben válaszoltak a Bizottságnak.
- 20 A Bizottság 2000. november 24-én fogalmazta meg harmadik adatkiegészítési kérelmét, többek között a vámhatóság szabálytalanul lezárt nyilatkozatokra vonatkozó vizsgálatának lefolyásáról, a felperes vitatott műveletekben játszott szerepéről és a holland hatóságok által a súlyos gondatlanság hiányának megállapításához alkalmazott szempontokról. A holland hatóságok 2001. augusztus 8-i levelükben adtak választ, melyhez mellékeltek a rotterdami FIOD 1996. szeptember 2-i jelentését tartalmazó jegyzőkönyvet.
- 21 A Bizottság 2001. október 11-i levelében, kifejtve kifogásait a felperessel szemben, arról tájékoztatta a felperest, hogy a behozatali vám elengedése iránti kérelemről kedvezőtlen határozatot kíván hozni, és felhívta a felperest észrevételeinek egy hónapon belüli előterjesztésére.

- 22 A felperes 2001. november 9-i levelében foglalt állást a Bizottság kifogásaival kapcsolatban. Felhívta a Bizottság figyelmét arra, hogy a csalást egy vagy több spanyol vámtisztviselő magatartása vagy a vámszabályok spanyol vámhatóság általi megszegése tette lehetővé.
- 23 A felperes állításait követően a Bizottság 2001. november 22-én újabb adatkiegészítési kérelmet intézett a holland hatóságokhoz. E negyedik kérelem lényegében a spanyol vámtisztviselők csalásban való állítólagos részvételére vonatkozott. A Bizottság emellett további adatokat kért azokról a tényekről, amelyek alapján a holland hatóságok a felperes részéről a hanyagság fenn nem állását állapították meg. A holland hatóságok 2002. augusztus 2-i levelükben válaszoltak a Bizottság negyedik adatkiegészítési kérelmére.
- 24 A Bizottság 2002. október 7-én elfogadta a behozatali vám elengedését a jelen ügyben indokolatlannak nyilvánító REM 08/00 határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat).
- 25 A megtámadott határozatban a Bizottság egyrészt akként vélekedik, hogy a jelen ügyben nem áll fenn a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet. Másrészt a Bizottság azt állítja, hogy a felperes súlyosan gondatlan magatartást tanúsított, többek között azért, mert ugyan tapasztalt, a vámszabályokat és a tevékenységében rejlő kereskedelmi kockázatokat feltehetően ismerő gazdasági szereplő, mégsem tett meg minden szükséges intézkedést az e kockázatok elleni – például a közreműködők felügyeletével és a megfelelő biztosítások megkötésével lehetséges – védekezéshez.
- 26 A holland hatóságok 2002. december 10-i levelükkel értesítették a felperest az elengedés iránti kérelem elutasításáról.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 27 A felperes az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. január 28-án benyújtott keresetlevelével terjesztette elő a jelen keresetet. Keresetlevelét 2003. január 31-i levelével kiegészítette, és a hiánypótlásnak eleget tett.
- 28 A Spanyol Királyság 2003. április 30-án beavatkozási kérelmet nyújtott be a Bizottság kérelmeit támogatva. Az Elsőfokú Bíróság ötödik tanácsának elnöke 2003. június 5-i végzésével engedélyezte a Spanyol Királyság számára a beavatkozást. A Spanyol Királyság 2003. július 23-án beavatkozási beadványt nyújtott be.
- 29 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (első tanács) megnyitotta a szóbeli szakaszt. A pervezető intézkedések keretében az Elsőfokú Bíróság bizonyos iratok bemutatására hívta fel a Bizottságot. A Bizottság a felhívásnak a kitűzött határidőre eleget tett.
- 30 A felek szóbeli előadásait és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat a 2005. április 12-i nyilvános tárgyaláson tették meg.
- 31 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
  - kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

- 35 E 905. cikk szövegéből kitűnik, hogy a behozatali vám elengedéséhez két együttes feltételnek kell megvalósulnia: egyfelől a különleges helyzet fennállásának, másfelől az érintett részéről a megtévesztés és súlyos gondatlanság hiányának (az Elsőfokú Bíróság T-282/01. sz., Aslantrans kontra Bizottság ügyben 2004. február 12-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-693. o.] 53. pontja).

A jogalap első, a különleges helyzet fennállására alapozott részéről

Bevezetés

– A felek érvei

- 36 A felperes előadja: a Bizottság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az ügyben nem áll fenn különleges helyzet. Közelebbről a következő körülmények alapozzák meg a különleges helyzet fennállását: egyrészt a holland hatóságok mulasztásai és hanyagsága a csalás felderítésében, valamint késedelmük a felperesnek az általa kiállított vámokmányokkal kapcsolatos, előttük idejekorán ismert szabálytalanságokról való tájékoztatásában; másrészt annak lehetősége, hogy a csalásban spanyol vámtisztviselő is részt vett, valamint a közösségi vámszabályozás spanyol vámhatóság általi megszegése; harmadrészt pedig az, hogy a Bizottság megszegte vámügyekben fennálló kötelezettségeit.
- 37 A Bizottság előadja, hogy a vámszabályozás értelmében nem áll fenn különleges helyzet. Így a Vámkódex 239. cikkében írt együttes feltételek egyike nem valósul meg, ami pedig elegendő a behozatali vám elengedése iránti kérelem elutasításának indokául.

- 38 A Spanyol Királyság úgy véli, hogy a jelen ügyben nem áll fenn a behozatali vám elengedését indokoló különleges helyzet, és többek között megjegyzi, hogy semmiféle bizonyíték, sem érv nem teszi megállapíthatóvá spanyol tisztviselő részvételét a megtámadott határozatban szereplő csalárd ügyletekben.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 39 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a végrehajtási rendelet 905. cikke értelmében vett különleges helyzetet képező körülmények akkor állnak fenn, ha – a Vámkódex 239. cikkének alapjául szolgáló méltányossági célra tekintettel – a kérelmezőt az ugyanazon tevékenységet gyakorló más gazdasági szereplőkhöz képest kivételes helyzetbe juttató tények állapíthatók meg (a Bíróság fent hivatkozott Trans-Ex-Import ügyben hozott ítéletének 22. pontja és C-253/99. sz. Bacardi-ügyben 2001. szeptember 27-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-6493. o.] 56. pontja; a fent hivatkozott Aslantrans kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 56. pontja). Ugyanis a közösségi vámszabályozás méltányossági szabályát akkor kell alkalmazni, ha a gazdasági szereplő és a közigazgatás viszonyát jellemző körülmények olyanok, hogy nem lenne méltányos a gazdasági szereplőre olyan kárt telepíteni, amelyet rendes esetben nem szenvedett volna el (lásd ennek megfelelően a Bíróság 58/86. sz., Coopérative agricole d’approvisionnement des Avirons ügyben 1987. március 26-án hozott ítéletének [EBHT 1987., 1525. o.] 22. pontját és a C-222/01. sz., British American Tobacco ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-4608. o.] 63. pontját).

- 40 Annak meghatározásához, hogy a jelen ügyben fennállnak-e különleges helyzetet képező körülmények, a Bizottságnak a releváns tények összességét kell értékelnie (lásd ennek megfelelően az Elsőfokú Bíróság T-346/94. sz., France-aviation kontra Bizottság ügyben 1995. november 9-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2841. o.] 34. pontját és T-205/99. sz., Hyper kontra Bizottság ügyben 2002. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-3141. o.] 93. pontját). Márpedig, ha a Bizottságnak mérlegelési jogköre van a méltányossági szabály alkalmazásában, akkor e hatáskörét egyfelől a Közösség vámrendelkezések tiszteletben tartásának biztosításában meg-

nyilvánuló érdekének, másfelől a jóhiszemű gazdasági szereplő rendes kereskedelmi kockázaton túlmenő kár viselésének elkerülésére irányuló érdekének tényleges egyensúlyba hozásával köteles gyakorolni (lásd ennek megfelelően a fent hivatkozott Hyper kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 95. pontját).

- 41 Ezen elvek figyelembevételével kell vizsgálni azt, követett-e el nyilvánvaló mérlegelési hibát a Bizottság, amikor a megtámadott határozatban akként vélekedett, hogy a felperes által előadott körülmények nem képeznek különleges helyzetet.

A holland hatóságok állítólagos hanyagságáról a csalás felderítésében és késedelműkről a felperesnek az általa kibocsátott vámkormányokat érintő szabálytalanságokról való tájékoztatásában

– A felek érvei

- 42 A felperes előadja, hogy ugyan a csalás a gazdasági szereplők által viselendő rendes kockázatnak számít, azonban a felperest az ugyanolyan tevékenységet folytató többi gazdasági szereplővel szemben különleges helyzetbe helyezte az a tény, hogy a hatóságok nyomozati érdekből szándékosan lehetővé tették bűncselekmények és szabálytalanságok elkövetését, és ezzel a főkötelezett terhére vámtartozást keletkeztettek (a Bíróság C-61/98. sz. De Haan-ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-5003. o.] 56. pontja).
- 43 A felperes megjegyzi, hogy a spanyol hatóságok 1995. március 23-án jelezték a rotterdami DIC-nek, hogy az egyik T1 okmányon lévő bélyegzőlenyomat hamis. A rotterdami DIC 1995. március 31-én jelentette e szabálytalanságot a haarlemi FIOD-

nak, mely nyomozást indított. A holland hatóságok tehát 1995 márciusától kezdve tudtak a felperest érintő csalásról. A felperes azt állítja, hogy a holland hatóságok öt hónapon át elmulasztották e csalásról való tájékoztatását. A felperes e tekintetben úgy véli: gyakorlatilag lehetetlen, hogy a vámhatóság ne szándékosan határozta volna el, hogy a felperest csupán később tájékoztatja. Mivel a vámhatóság is és a rotterdami DIC is a holland adóigazgatás része, ez utóbbi a felperes tájékoztatása késedelmének igazolásául nem állíthatja azt, hogy a csalás vizsgálatát különböző szervek végezték.

44 Arra az esetre, ha az Elsőfokú Bíróság azt állapítaná meg, hogy a holland hatóságok nem tették szándékosan lehetővé a csalás elkövetését, a felperes előadja, hogy akkor a holland hatóságok hanyagul jártak le, többek között, mert nem tájékoztatták haladéktalanul a csalásokról, melyekről tudomásuk volt. A felperes előadja azt is, hogy a holland hatóságok nem voltak kellően gondosak a kérdéses szabálytalanságok vizsgálatakor.

45 A felperes úgy véli, hogy a tájékoztatás holland hatóságok általi visszatartása nem indokolható azzal, hogy előbb meg kellett állapítani a kapcsolatot a többi okmánnyal. A felperes azt állítja, hogy 1995 márciusában e hatóságok már megállapíthatták a Hector International nevében kiállított T1 okmányok és a hamis bélyegzőlenyomatok közötti kapcsolatot. Igaz ugyan, hogy a kérdéses nyilatkozatok különböző termékekre vonatkoztak, azonban minden esetben húszszállítási műveletről volt szó, és e nyilatkozatokban mindig ugyanaz volt a nyilatkozó, a címzett, a fuvarozó, az indító és a rendeltetési vámhivatal. E hatóságok hanyagsága a releváns adatok azonosításában és a köztük lévő párhuzam megvonásában, valamint vizsgálatuk hosszú időtartama azzal a következménnyel járt, hogy a szabálytalanságokra nem figyelmeztetett és így T1 okmányokat továbbra is kiállító felperesre indokolatlanul terhelik a vámtartozást. Márpedig nem szabadna az érintettnek viselnie a vámhatóságok helytelen, hanyag és megkésett eljárásából eredő kárt.

- 46 A felperes azt is szóvá teszi, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének megfelelően a vámhatóság a lehető leghamarabb jelezni köteles a nyilatkozattevőnek a szabálytalanság fennállását. A vámhatóságnak még a csalás elkövetését illető teljes bizonyosság hiányában, egyszerű gyanú esetén is figyelmeztetnie kell az érintettet.
- 47 Mindent egybevetve a felperes azt állítja, hogy a Vámkódex 94. cikke alapján köteles volt biztosítékot nyújtani a kiállított T1 okmányokra. Így a Vámkódex 191. cikkének megfelelően összevont vámbiztosítékot nyújtott az egymást követő ügyletekre. Előadja: a vámhatóság megállapította, hogy az 1995. január 16-i 5100508. sz. T1 okmány nem tekinthető lezártnak, így egyértelmű, hogy érvényesítik vele szemben azokat a jogokat, amelyeket az adott biztosítékból kell kielégíteni. A vámhatóság azonban a Vámkódex 220. cikkének (1) bekezdésében és 221. cikkének (1) bekezdésében előírtakkal ellentétben nem végezte el a vámösszeg rövid időn belüli könnyelésbe vételét és behajtását. Emiatt a felperes biztosítéka 1995. március végén már nem volt elegendő. Így a felperes ezen időpont után mindaddig nem állíthatott ki T1 okmányt, amíg a Vámkódex 198. cikkének megfelelően további biztosítékot nem nyújtott. A közösségi vámszabályozás holland hatóságok általi e megszegése a felperesnek súlyos kárt okozott.
- 48 A felperes azt a végkövetkeztetést adja elő, hogy elkerülhette volna a későbbi vámtartozás keletkezését, ha a holland hatóságok a csalás megtörténtének eshetőségéről tájékoztatták volna. Mivel a holland hatóságok – helytelenül – túl későn intézkedtek, különleges helyzetet teremtettek, amelynek következtében a felperes más gazdasági szereplőkénel kedvezőtlenebb helyzetbe került (az Elsőfokú Bíróság T-330/99. sz., Spedition Wilhelm Rotermund kontra Bizottság ügyben 2001. június 7-én hozott ítélete [EBHT 2001., II-1619. o.]).
- 49 A Bizottság azt állítja, hogy a jelen ügyben a holland hatóságok nem értesültek a csalásról, és nem tették tudatosan lehetővé bűncselekmények és szabálytalanságok

elkövetését nyomozati érdekből, ellentétben a De Haan ítélethez vezető ügy tényállásával. Ugyanis, mint az a holland hatóságok elengedés iránti kérelméből is és a rotterdami vámkerületi adóügyszálynak a felperes panaszát elutasító 1998. szeptember 24-i leveléből is kiténik, a FIOD csak 1995. július 24-én állapította meg a kezdetben külön folyó vizsgálatok során feltárt különböző szabálytalanságok közötti kapcsolatot.

50 A Bizottság azt is állítja, hogy a holland hatóságok nem késlekedtek indokolatlanul a rendelkezésre álló adatok közötti kapcsolat megállapításával és a felperes erről való tájékoztatásával. Az első szabálytalanul lezárt okmányra történt figyelmeztetés Hollandiába érkezése után eltelt idő feltétlenül szükséges volt a négy másik okmány tekintetében tapasztalt szabálytalansággal fennálló kapcsolat megállapításához, valamint e szabálytalanságok jellegének és terjedelmének meghatározásához, amit a holland hatóságok a felperes panaszát elutasító határozatukban megerősítettek. A vizsgálat során a holland közigazgatás különböző érintett szolgálatai lázas igyekezettel dolgoztak.

51 A Bizottság azt is előadja, hogy a nemzeti hatóságokat a jogszabályok nem kötelezik arra, hogy a nyilatkozattevőt azonnal tájékoztassák, ha közösségi árutovábbítási eljárás során szabálytalanságot észlelnek, és megjegyzi, hogy e kötelezettség már eleve kizárná a nyilatkozó szabálytalanságban való esetleges részvételének vizsgálatát. E tekintetben a Bizottság azt állítja, hogy nem lenne helyes kiterjeszteni a De Haan ítélkezési gyakorlat megállapításait erre az ügyre, mivel az ilyen értelmezés ellentétes lenne a behozatali és kiviteli vámok elengedését tartalmazó rendelkezések esetében szükséges szigorú értelmezéssel (a Bíróság C-48/98. sz., Söhl & Söhlke ügyben 1999. november 11-én hozott ítélete [EBHT 1999., I-7877. o.]).

52 A felperes azon érvéről szólva, miszerint a holland hatóságok megszegették egyrészt a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdését, másrészt a Vámkódex

220. cikkének (1) bekezdését és 221. cikkének (1) bekezdését, a Bizottság előadja, hogy új jogalapokról van szó, melyekre a felperes először a válaszában hivatkozott, és melyek nem az eljárás során feltárt tényeken alapulnak. Következésképpen a Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság nyilvánítsa azokat elfogadhatatlannak. Másodlagosan a Bizottság megjegyzi, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének szövegezéséből kitűnik, hogy legkésőbb a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontját követő tizenegyedik hónap lejárta előtt a holland hatóságoknak tájékoztatniuk kellett volna a nyilatkozattevőt. A Vámkódex 220. és 221. cikkének állítólagos megsértését illetően a Bizottság előadja, hogy a holland hatóságok, amint a csalást vázlatosan megállapították, gyorsan tájékoztatták a felperest, és az alkalmazandó szabályozásnak megfelelően elvégezték az így megállapított vámtartozás könyvelésbe vételét, közlését és behajtását.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

53 Bevezetéképpen az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a Bizottság érve, miszerint a felperes először a válaszában hivatkozott két új jogalapra, a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének, illetve a Vámkódex 220. cikke (1) bekezdésének és 221. cikke (1) bekezdésének a holland hatóságok általi megszegésére, nem fogadható el. Megállapítható ugyanis, hogy ezekkel az érvekkel a felperes csupán pontosította és kibontotta a holland hatóságoknak a felperes vámnyilatkozatai lezárásával kapcsolatos szabálytalanságok megtörténtéről való tájékoztatásával kapcsolatos állítólagos késedelmére vonatkozó kifogást. Márpedig megjegyzendő, hogy e kifogás igenis szerepel a keresetlevélben (lásd többek között a keresetlevél 24. és 34–40. pontját).

54 Érdemben megállapítható, hogy az elkövetett vagy előkészületben lévő csalás felderítésére és a tettesek és részesek elfogására irányuló nyomozás érdekei jogszerűen indokolhatják a főkötelezett nyomozás tényeiről való tájékoztatásának

teljes vagy részleges, szándékosan történő mellőzését, még ha egyáltalán nem is vett részt a cselekmény elkövetésében (a fent hivatkozott De Haan-ügyben hozott ítélet 32. pontja). A nemzeti hatóságoknak tehát jogukban áll a hálózat jobb felszámolása, az elkövetők azonosítása és a bizonyítékok összegyűjtése vagy megerősítése érdekében szándékosan lehetővé tenni bűncselekmények vagy szabálytalanságok elkövetését. Azonban a bűncselekmények üldözése során hozott e döntésekből eredő vámtartozásnak a kötelezettre való terhelése a végrehajtási rendelet 905. cikkének alapját képező méltányossági szabályba ütközne, mivel így a kötelezett az ugyanazon tevékenységet folytató többi gazdasági szereplőhöz képest kivételes helyzetbe kerülne. Ezért a kötelezett e nyomozás lefolyásáról való figyelmeztetésének mellőzése a vámhatóság vagy a rendőrség által folytatott nyomozás érdekében – a kötelezettnek felróható megtévesztés és súlyos gondatlanság hiányában – különleges helyzetnek minősül (a fent hivatkozott De Haan-ügyben hozott ítélet 53. pontja és a fent hivatkozott British American Tobacco ügyben hozott ítélet 64. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-332/02. sz., Nordspedizionieri di Danielis Livio és társai ügyben 2004. december 14-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-4405. o.] 51. pontja).

- 55 A jelen ügyben, mint az a rotterdami FIOD 1996. szeptember 2-i jelentéséből kiténik, a felperes által kibocsátott okmányokat érintő csalást a holland hatóságok különböző szolgálatainak három különböző intézkedése során fedték fel. Az első szabálytalanságot 1995. március 20-án és 23-án a rotterdami DIC észlelte, borjűmirigy-szállítási ügyletre vonatkozó vizsgálat során (lásd a fenti 11. pontot). A másodikat a kerkradei vámhivatal derítette fel 1995. június 29-én, áruminta-ellenőrzéskor (lásd a fenti 12. pontot). A harmadikat a kerkradei vámhivatal fedezte fel 1995. július 10-én, annak megállapítását követően, hogy két vámnnyilatkozaton a „Rendeltetési vámhivatal ellenőrzése” rovat nem volt teljesen kitöltve. Ezenkívül e két utóbbi szabálytalanság a borjűmirigyen kívüli hústermékeket érintett, úgymint marha- és baromfi-húst. Megjegyzendő az is, hogy a rotterdami FIOD csak 1995. június 24-én állapította meg a kapcsolatot e három ügy között. Ezért az a következtetés vonható le, hogy a jelen ügyben a holland hatóságok nem tették tudatosan lehetővé bűncselekmények elkövetését az elkövetett csalások tetteseinek és részeseinek azonosítása és elfogása érdekében.

- 56 Megállapítható ugyanakkor, hogy a holland hatóságoknak 1995. március 23-án már tudomásuk volt egy olyan közösségi külső árutovábbítási ügyletet érintő csalásról, amelynek nyilatkozatát a felperes állította ki, és amelynek a felperes volt a főkötelezettje árutovábbítási célból. A holland hatóságok azonban csak 1995. augusztus 9-én, azaz négy és fél hónappal később tájékoztatták a felperest.
- 57 Márpedig fontos megjegyezni, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdése kimondja: amennyiben – mint a jelen ügyben – a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál, és az elkövetett jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal erről „a lehető leghamarabb” értesíti a főkötelezettet. E rendelkezés nem jelöl ugyan meg határozott határidőt a főkötelezett tájékoztatására, hanem annak előírására szorítkozik, hogy ezen értesítésnek a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig kell megtörténnie, ám mégis gondossági kötelemmel terheli a nemzeti hatóságokat a főkötelezett tájékoztatásában.
- 58 Az érintett értesítésének a vámügylet lezárásának hiányáról ugyanis több célja is van. Egyrészt a végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének megfelelően ezen értesítésben szerepelnie kell többek között annak a három hónapos határidőnek, ameddig az érintett az indító vámhivatalnál igazolhatja az árutovábbítási ügylet szabályos voltát vagy a bűncselekmény tényleges elkövetésének helyét. Így e határidőnek a főkötelezettel való közlése a vámtartozás vámhatóság általi behajtásának előfeltétele, és a vámhatóság érdekeinek védelmére szolgál (a Bíróság C-300/03. sz., Honeywell Aerospace ügyben 2005. január 20-án hozott ítéletének [EBHT 2005., I-689. o.] 23. és 24. pontja). Másrészt e közlés teszi lehetővé a jóhiszemű gazdasági szereplő számára a küldemény eltérítésének felismerését és az egymást követő hasonló szállítmányok miatt keletkező vámtartozás elkerüléséhez szükséges intézkedések megtételét. Harmadrészt e szabálytalanság ismerete lehetővé teszi a főkötelezett számára a vámhatóságnak a vámtartozás megfizetésének biztosítása érdekében nyújtott biztosíték esetleges kiegészítését, a Vámkódex 198. cikkének megfelelően.

59 Márpedig meg kell állapítani, hogy a család érintettel való azonnali közlésének mellőzése és az érdekeltre vonatkozó előzetes vizsgálat végzése nem számít a vámhatóság részéről hanyag magatartásnak. Ugyanis ahogy e hatóságoknak jogukban áll a hálózat jobb felszámolása, az elkövetők azonosítása és a bizonyítékok összegyűjtése vagy megerősítése érdekében szándékosan lehetővé tenni bűncselekmények elkövetését (a fent hivatkozott De Haan-ügyben hozott ítélet 53. pontja), ugyanúgy jogszerűen indíthatnak vizsgálatot a közösségi árutovábbítási ügylet során észlelt szabálytalanságokról a főkötelezett erről való tájékoztatása nélkül, többek között az azonosított szabálytalanságok jellegének és terjedelmének meghatározása és a kérdéses ügyletben résztvevő gazdasági szereplők – ideértve a főkötelezettet is – felelősségének megállapítása érdekében. A család megtörténtének közlése a vámügylet szereplőivel ténylegesen kárt okozhat a vizsgálatnak, és megnehezítheti a releváns bizonyítékok összegyűjtését.

60 Azonban – mint azt a Bíróság a fent hivatkozott De Haan-ügyben hozott ítéletben kimondta – noha a vám- és rendőrhatalóságok nyomozati jogkörének gyakorlása jogszerű, a kötelezett figyelmeztetésének mellőzése az e hatóságok által folytatott nyomozás érdekében e nyomozás lefolyásáról – a kötelezettnek felróható megtevéstés és súlyos gondatlanság hiányában – különleges helyzetnek minősül (a fent hivatkozott De Haan-ügyben hozott ítélet 53. pontja). Mint azt ugyanis a tárgyaláson a Bizottság elismerte, a család sértettje, a főkötelezett család megtörténtéről való tájékoztatásának mellőzése az adott ügy körülményeihez képest meghatározandó időponttól kezdve különleges helyzetbe helyezi a főkötelezettet az e család észlelését követő és ahhoz kötődő, ám a főkötelezett tájékoztatásának időpontját megelőző csalárd ügyletekből adódó vámtartozás tekintetében.

61 A méltányossági szabály céljába ütközne, ha a jóhiszemű gazdasági szereplőre kellene terhelni a nemzeti hatóságok őt érintő család elkövetéséről adandó tájékoztatása elmulasztásából vagy késedelméből eredő vámtartozást, mivel így a kötelezett az ugyanazon tevékenységet folytató többi gazdasági szereplőhöz képest kivételes helyzetbe kerülne. Így nem lenne méltányos, ha olyan kárt kellene e

gazdasági szereplőre terhelni, amit rendesen nem ő szenvedett volna el (a fent hivatkozott Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons ügyben hozott ítélet 22. pontja és a fent hivatkozott British American Tobacco ügyben hozott ítélet 63. pontja), és amely meghaladja a gazdasági tevékenységből eredő rendes kereskedelmi kockázatot (a fent hivatkozott Hyper kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 95. pontja).

62 A jelen ügyben azt kell meghatározni, hogy mely időponttól kezdve tájékoztathatták volna a holland hatóságok a felperest a kérdéses szabálytalanságokról. A rotterdami DIC 1995. március 23-án észlelte a felperest érintő első, az 1995. január 16-i 5100508. sz. T1 okmánnyal kapcsolatos csalást. A haarlemi FIOD 1995. március 31-én szerzett erről tudomást, és 1995. április 18-án tájékoztatta a rotterdami FIOD-ot. A felek egyetértenek abban, hogy a kérdéses szabálytalanságok kivizsgálására és a felperes erről való tájékoztatására hatáskörrel rendelkező hatóság a FIOD. Márpedig 1995. április 18-tól kezdve a rotterdami FIOD végezte az észlelt csalás vizsgálatát. A felperest a feltárt szabálytalanságról azonban csak 1995. augusztus 5-én tájékoztatta.

63 Az eddigiekből az a következtetés vonható le, hogy noha a holland hatóságok vizsgálataik lefolytatása során nem jártak el hanyagul, mégis az, hogy e hatóságok egy bizonyos ideig e vizsgálat érdekében nem figyelmeztették a felperest az őt érintő csalásra, olyan körülmény, amely a felperest különleges helyzetbe helyezte a vitás közösségi külső árutovábbítási ügyletekből adódó vámtartozás egy részét illetően. Ha ugyanis a vámhatóság a nyilatkozatok szabálytalanságáról 1995. április 18-át, azaz a rotterdami FIOD tudomásszerzésének időpontját követő ésszerű időn belül tájékoztatta volna a felperest, akkor a felperes megtehetette volna a szükséges intézkedéseket a kérdéses küldemények csalárd eltérítése után annak elkerülésére, hogy az 1995. június 12-ét követő szállítmányokból terhére vámtartozás keletkezzen. Ezért az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a különleges helyzet fennállásának feltételei a jelen ügyben az 1995. június 12-ét követően kiállított nyilatkozatokból eredő vámtartozás tekintetében teljesülnek.

- 64 Így az a következtetés vonható le, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, amikor úgy vélte, hogy a felperes az 1995. június 12-ét követően végzett ügyletekből eredő vámtartozás tekintetében nem volt a Vámkódex 239. és a végrehajtási rendelet 905. cikkének értelmében vett különleges helyzetben.
- 65 Következésképpen a jogalap első részének helyt kell adni anélkül, hogy a felperes által előadott további körülményekről határozni kellene.

A jogalap második, a felperes részéről megtévesztés és súlyos gondatlanság hiányára alapozott részéről

A felek érvei

- 66 A felperes előadja: nem vitatott az, hogy jóhiszeműen járt el, és nem vett részt a csalásban. A Bizottság azonban, helytelenül, azt rója terhére, hogy súlyosan gondatlan volt.
- 67 A felperes azt állítja, hogy a vám visszatérítése iránti kérelmükben a holland hatóságok jelezték a Bizottságnak, hogy súlyos gondatlanság nem róható a felperes terhére. Ezt az álláspontot megerősítették az igazgatási eljárás során, többek között a Bizottság 2001. augusztus 8-i, illetve 2002. augusztus 2-i adatkiegészítési kérelmére adott válaszaikkal. A felperes előadja, hogy a Bizottságnak az ilyen hanyagság megléte mérlegelését az összes releváns adat alapján kell végeznie, ideértve a nemzeti hatóságok nyilatkozatait is (a fent hivatkozott France-aviation kontra Bizottság

ügyben hozott ítélet 36. pontja), mely hatóságok eljárásában az érintettnek a meghallgatáshoz joga van (az Elsőfokú Bíróság T-290/97. sz., Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben 2000. január 18-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-15. o.] 27–29. pontja). Márpedig a Bizottság a holland hatóságok álláspontjától anélkül tekintett el, hogy ennek indokait kellően kifejtette volna.

- 68 Emellett a felperes szóvá teszi, hogy – mint az a Bizottság gyakorlatából (a 2001. július 23-i REM 21/00, 22/00, 23/00 és 24/00 határozat 42. pontja) és az ítélkezési gyakorlatból (az Elsőfokú Bíróság T-42/96. sz., Eyckeler & Malt kontra Bizottság ügyben 1998. február 19-én hozott ítélet [EBHT 1998., II-401. o.] 159. és 160. pontja) is kitűnik – a súlyos gondatlanság megállapításához vizsgálni kell, ellentétes volt-e az érintett magatartása a szokásos kereskedelmi gyakorlattal. Márpedig a jelen ügyben a felperes magatartása megfelelt e gyakorlatnak. Arról a kifogásról szólva többek között, hogy nem kötött biztosítást az áruszállításra, a felperes előadja: a holland hatóságok a Bizottság 2002. augusztus 8-i adatkérésére közölték, hogy a tényállás időpontjában nem volt könnyű, és nem is volt szokás biztosítást kötni. Fenntartja továbbá, hogy a súlyos gondatlanság meglétére semmiféle hatással nincs az, hogy kötött-e biztosítást, vagy sem. Végül a felperes megjegyzi: a Bizottság ugyan közölte, hogy a biztosítás megkötése csupán egyik szempontja a súlyos gondatlanság megléte mérlegelésének, ám nem nevezett meg és nem is fejtett ki a jelen ügyben alkalmazott más szempontot. A felperes kijelenti, hogy így nem tudott megfelelően válaszolni.
- 69 A felperes előadja továbbá, hogy a Hector Internationallal folytatott kereskedelmi kapcsolataiban nem járt el hanyagul. Kijelenti, hogy a Hector International 1993 márciusa óta végzett szállításokat a LEP International UK, a felperes leányvállalata részére, annak tökéletes megelégedésére. A Hector International kérésére a LEP International UK hozta kapcsolatba a felperessel. A felperes csak azután kezdte el a T1 okmányok kiállítását a Hector International részére, hogy a fizetőképességéről meggyőződött, és nyilatkozatot kapott a Hector International vámokmányok szabálytalan lezárása esetére vonatkozó felelősségvállalásáról és biztosítékairól. Emellett a felperes esetenként csak korlátozott számú T1 okmányt állított ki, és az új

okmányokat csak akkor állította ki, amikor a korábbi dokumentumok ésszerűen már lezártak voltak tekinthetők. Mindig ragaszkodott ahhoz, hogy a Hector International küldje vissza a T1 okmány 5. sz. ellenőrző szelvényét, amelyen mindig szerepelt a spanyol vámhatóság bélyegzőlenyomata és a spanyol vámhatóság tagjának aláírása, melyek azonban utóbb hamisnak bizonyultak. A felperes ezenkívül minden küldeményről a megérkezést igazoló aláírt és lebélyegzett CMR-szállítólevelet is visszakapta, ami azt igazolta, hogy a hús valóban megérkezett rendeltetési helyére. Így a felperes mindent megtett, ami a vámokmányok lezárásának elmaradásából eredő bármely kár megelőzése érdekében ésszerű, és nem járt el hanyagul.

70 A Bizottság úgy véli, hogy a megtámadott határozatban kellően levezette, hogy a felperes a jelen ügyben súlyosan gondatlanul járt el.

71 A Bizottság előadja, hogy a felperes súlyos gondatlanságának kérdése nincsen kapcsolatban azzal, hogy jóhiszemű volt-e, vagy sem. A Bizottság elismeri, hogy a holland vámhatóság tájékoztatta arról, hogy a felperest sem megtevesztés, sem súlyos gondatlanság nem terheli. Emlékeztet azonban arra, hogy két ízben is kérte a vámhatóságtól álláspontja pontosabb kifejtését, először a 2000. november 24-i, másodszer pedig a 2001. november 22-i adatkérésben. Azonban a holland hatóságok válaszaik egyáltalán nem voltak használhatók annak meghatározására, terhelte-e a jelen ügyben a felperest súlyos gondatlanság, mivel e közlésekben a hatóságok az ártatlanság vélelmének alkalmazására szorítkoztak, akként vélekedve, hogy a felperes az ellenkező bizonyításáig jóhiszeműnek tekintendő.

72 A Bizottság megjegyzi, hogy a közösségi árutovábbítás rendszerében a főkötelezett különös felelősségét kell figyelembe venni annak meghatározásához, súlyosan

gondatlanul járt-e el, vagy sem. Megállapítja, hogy amint azt a megtámadott határozat (46) preambulumbekzdése kimondja, e tekintetben figyelembe kell venni az érintett tapasztalatát, az általa tanúsított gondosságot és a szabályozás összetettségét (az Elsőfokú Bíróság T-75/95. sz., Günzler Aluminium kontra Bizottság ügyben 1996. június 5-én hozott ítélete [EBHT 1996., II-497. o.]). Márpedig a felperes, vámszállítmányozói társaságként, tapasztalt, a vámszabályokat és a tevékenységében rejlő kereskedelmi kockázatokat feltehetően ismerő gazdasági szereplő (a megtámadott határozat (47) preambulumbekzdése). Emellett az árutovábbítási ügyletekre vonatkozó szabályozás világosan előírja a főkötelezett kötelezettségeit és ezekből eredő felelősségét (a megtámadott határozat (48) preambulumbekzdése). Végül a nyilatkozattevőnek minden szükséges intézkedést meg kellett volna tennie a kereskedelmi kockázat kivédésére, ami nem történt meg (a megtámadott határozat (49) és (50) preambulumbekzdése).

73 Arról a kérdéstről szólva, hogy gondosan járt-e el a felperes, a Bizottság kijelenti, hogy a biztosítás megkötése a mérlegelésnek csupán egy eleme. A Bizottság úgy véli, hogy a jelen ügy adataira figyelemmel nagyon is helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem tette meg az esetleges kockázatok kivédéséhez szükséges intézkedéseket.

74 A felperes által a Hector International megbízhatóságáról való meggyőződés érdekében tett óvintézkedésekről szólva a Bizottság megjegyzi, hogy a felperes e tényeket csak a válaszbeadványában adta elő. Emlékeztet arra, hogy a felperes nyilatkozatot írt alá, amelyben elismerte, hogy semmit nem adott hozzá a holland hatóságok által küldött iratokhoz, és hogy lehetősége volt észrevételt tenni a Bizottság 2001. október 11-i levelére, melyben a Bizottság kifejezetten megállapította a felperes részéről súlyos gondatlanság fennállását. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a felperesnek nincs jogában új tényekre hivatkozni az eljárás e szakaszában annak kifogásolására, hogy a megtámadott határozat indokolása elégtelen.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 75 Annak mérlegeléséhez, hogy fennáll-e a Vámkódex 239. és a végrehajtási rendelet 905. cikke értelmében súlyos gondatlanság, többek között figyelembe kell venni azon rendelkezések összetettségét, amelyek végre nem hajtása a vámtartozás létrejöttét eredményezte, valamint a gazdasági szereplő szakmai tapasztalatát és gondosságát (a fent hivatkozott Söhl & Söhlke ügyben hozott ítélet 56. pontja).
- 76 A jelen ügyben a Bizottság a megtámadott határozatban kimondta egyrészt, hogy a felperesnek – mint tapasztalatokkal rendelkező gazdasági szereplőnek – ismernie kellett a vámszabályozást és tevékenységének kereskedelmi korlátait ((47) preambulumbekzdés), másrészt hogy az árutovábbítási ügyletekre vonatkozó szabályozás világosan meghatározza a főkötelezett kötelezettségeit és azokból eredő felelősségét ((48) preambulumbekzdés), harmadrészt hogy főkötelezeti felelősségére figyelemmel a felperes feladata volt a kereskedelmi kockázat ellen szükséges intézkedések megtétele ((49) preambulumbekzdés).
- 77 Azonban e három tényező, azaz a jogszabályi rendelkezések összetettsége, a gazdasági szereplő szakmai tapasztalata és gondossága csupán a mérlegelés szempontjai, amelyek alapján a Bizottság a konkrét esetben eldöntheti, súlyosan gondatlan volt-e a gazdasági szereplő magatartása, vagy sem (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Söhl & Söhlke ügyben hozott ítélet 59. pontját). A Bizottság ugyanis vizsgálata során köteles a vámelengedést kérő azon konkrét tevékenységét és mulasztásait azonosítani, melyek egyenként vagy összességükben súlyos gondatlanságnak minősülnek, tekintettel különösen az említett szempontokra.
- 78 E tekintetben fontos megjegyezni, hogy a holland hatóságok elengedés iránti kérelmükben is és ezt követően két ízben a Bizottság közigazgatási eljárása során is közölték: nem bizonyítható, hogy a felperes megtévesztően vagy súlyosan

gondatlanul járt volna el. A Bizottság viszont a megtámadott határozatban úgy vélte, hogy a felperes magatartása saját súlyos gondatlansága eredményének tekintendő ((51) preambulumbekkezdés). Márpedig a Bizottság eltérhet ugyan a nemzeti hatóságok ezen állásfoglalásától (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott France-aviation kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 36. pontját), azonban az ő feladata a releváns tények alapján a felperes magatartásának súlyosan gondatlan voltát bizonyítani.

79 Márpedig, mint azt a Bizottság a tárgyaláson elismerte, a megtámadott határozat csupán két olyan felperesi magatartást azonosít, amely a felperes terhére a súlyos gondatlanság fennállását bizonyíthatja. Egyfelől a közreműködők felügyeletének, másfelől a megfelelő biztosítás megkötésének hiányáról van szó ((49) preambulumbekkezdés).

80 A közreműködők felügyeletében történt állítólagos felperesi mulasztásra alapított első kifogást illetően a megtámadott határozat egyáltalán nem jelöli meg pontosan, miben volt hanyag a felperes e tekintetben. E kifogás még oly csekély mértékű kifejtésének hiányában az Elsőfokú Bíróság nem tekintheti azt bizonyítottnak. E kifogás elfogadása annak kimondását jelentené, hogy minden olyan gazdasági szereplő, amelynek sérelmére a vele kereskedelmi kapcsolatban álló harmadik személyek csalást követnek el, szükségképpen súlyosan gondatlanul járt el.

81 Fontos ezenkívül megjegyezni, hogy a felperes, állítása szerint, számos óvintézkedést tett a Hector Internationallal szemben. Így csak akkor kezdte el a Hector International számára a T1 okmányok kiállítását, miután megbizonyosodott e társaság fizetőképességéről, és nyilatkozatot kapott annak a vámokmányok szabálytalan lezárása esetére vonatkozó felelősségvállalásáról és biztosítékairól. Emellett a felperes esetenként csak korlátozott számú T1 okmányt állított ki, és az új okmányokat csak akkor állította ki, amikor a korábbi dokumentumok ésszerűen már lezártak voltak tekinthetők. Mindig ragaszkodott ahhoz, hogy a Hector International küldje vissza a T1 okmány 5. sz. ellenőrző szelvényét, amelyen mindig

szerepelt a spanyol vámhatóság bélyegzőlenyomata és a spanyol vámhatóság tagjának aláírása, valamint a megérkezést igazoló aláírt és lebélyegzett CMR-szállítólevelet is. Ezen óvintézkedések, melyek megtételét a Bizottság nem vitatta, a felperes kérdéses vámügyletek közreműködőinek felügyeletében óvatos és megfelelő magatartását bizonyítják.

- 82 Az Elsőfokú Bíróság nem fogadhatja el a Bizottság érvét, miszerint a felperesnek nem állt jogában e tényekre hivatkozni, mert azokat csak a válaszbeadványában adta elő. Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a jelen ügyben a Bizottság feladata a felperes súlyos gondatlanságát bizonyítani. Márpedig a Bizottság az ellenvetéseit közlő 2001. október 11-i levelében nem fejtette ki, miért tekinti a felperest hanyagnak a közreműködők felügyeletében. A felperes 2001. november 9-i válaszában azt állította, hogy nem járt el hanyagul, utalva többek között arra, hogy a szállítmányokkal kapcsolatban lelkiismeretesen járt el, és hogy nem ellenőrizhette, nem követnek-e el szabálytalanságokat a lezáráskor. Ezt követően a Bizottság a megtámadott határozatban fenntartotta a résztvevők felügyeletének állítólagos hiányosságára alapított kifogást, ám részletesen nem fejtette ki. Keresetlevelében a felperes megismételte, hogy az észlelt szabálytalanságokkal kapcsolatban semmiféle kifogás nem róható fel neki, és fenntartotta, hogy magatartása megfelelt a szokásos kereskedelmi gyakorlatnak. Ellenkérelmében a Bizottság megismételte álláspontját, és vitatta a felperes állításait. Mindezekre tekintettel nem róható a felperes terhére, hogy válaszbeadványában kiegészítette a megtámadott határozatban és az ellenkérelemben szereplő feltevással ellentétes érveket és releváns tényeket.

- 83 A második kifogásról szólva, miszerint a felperes nem kötötte meg a megfelelő biztosítást, fontos megjegyezni, hogy ugyan a gazdasági szereplők feladata a rendes kereskedelmi kockázatok kivédése, és emiatt a vagyoni kár elszenvédése önmagában nem minősül a közösségi vámszabályozás értelmében különleges helyzetnek (lásd

ebben az értelemben a fent hivatkozott Hyper kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 113. és 114. pontját), azonban mégsem fogadható el, hogy a biztosítás meg nem kötése főszabályként súlyosan gondatlan magatartásnak minősüljön a gazdasági szereplő részéről. A Bizottság a megtámadott határozatban nem fejtette ki, mely okok miatt lenne az ügy körülményeire figyelemmel súlyosan gondatlan magatartás az, hogy a felperes nem kötött biztosítást a vitás ügyletekből eredő kockázatokra. E tekintetben ki kell mondani, hogy a megfelelő biztosítás megkötése vagy meg nem kötése határozza meg, ki viseli a vitás ügyletekből adódó vámtartozást és kárt, a vámbizományos vagy a biztosító. Márpedig az, hogy a felperes nem fordulhat az őt terhelő vámtartozás megtérítése érdekében a biztosítótársasághoz, és így magának kell azt viselnie, nincs kihatással e tartozás méltányosságából való elengedésének feltételeire, és így e feltételek megvalósulása esetén a Bizottság ezen elengedés engedélyezésére vonatkozó kötelezettségére sem. Egyébként a biztosító a vámhatóságokkal szemben érvényesíthetné a bizományos jogait, vagy kivárthatná a bizományos Bizottság elleni keresetének eredményét. Így a biztosítás megkötésének hiánya nem minősül hanyagságnak.

- 84 Ezenfelül meg kell állapítani, hogy a Vámkódex 239. cikke értelmében a behozatali és kiviteli vámok visszatérítése vagy elengedése olyan helyzetekben lehetséges, amelyek nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy súlyos gondatlanság okozta körülményekből adódnak. Ugyanígy a végrehajtási rendelet 905. cikke előírja, hogy az elengedésre irányuló kérelmet olyan bizonyítékokkal kell alátámasztani, amelyek olyan különleges helyzetre utalnak, amelynek körülményeivel kapcsolatban az érintett személy részéről sem megtévesztés, sem súlyos gondatlanság nem merül fel. E rendelkezések tartalmából kitűnik, hogy a gazdasági szereplő terhére rótt hanyagság és a bekövetkezett különleges helyzet között kapcsolatnak kell lennie. Ilyen kapcsolat hiányában méltánytalan lenne a visszatérítés vagy elengedés iránti kérelem elutasítása. Márpedig a jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a biztosítás megkötésének felperes általi mellőzése sem elő nem segítette a csalás elkövetését, sem meg nem nehezítette annak felderítését. Sőt e körülmény szigorúan semmilyen kapcsolatban nem áll azzal, hogy a holland hatóságok egy bizonyos ideig nem közölték a felperessel a csalás elkövetését a nyilatkozata tekintetében.

85 Ebből az a következtetés vonható le, hogy a Bizottság nyilvánvalóan hibásan mérlegelt, amikor a felperes részéről súlyos gondatlanságot állapított meg.

86 Következésképpen a jogalap második részének helyt kell adni.

87 Így a keresetnek helyt kell adni.

A költségekről

88 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság pervesztes lett, a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell saját és a felperes költségeinek a viselésére.

89 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 4. §-a alapján a Spanyol Királyság, mint beavatkozó, maga viseli a saját költségeit.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (első tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **Az Elsőfokú Bíróság a 2002. október 7-i REM 08/00 bizottsági határozatot a felperes által 1995. június 12. után végzett vámügyletek tekintetében a felperest terhelő behozatali vám elengedését megtagadó részében megsemmisíti.**

- 2) **A Bizottság viseli a saját és a felperes költségeit.**

- 3) **A Spanyol Királyság viseli saját költségeit.**

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. szeptember 27-i nyilvános ülésen.

H. Jung

hivatalvezető

J. D. Cooke

elnök

Tartalomjegyzék

Jogi háttér	II - 3889
A közösségi külső árutovábbításra vonatkozó szabályok	II - 3889
A behozatali és kiviteli vámok visszatérítésére vagy elengedésére vonatkozó szabályok	II - 3892
A jogvita alapját képező tényállás	II - 3893
A kérdéses közösségi külső árutovábbítási ügyletek	II - 3893
A behozatali vámok elengedése iránti kérelemre vonatkozó közigazgatási eljárás	II - 3896
Az eljárás és a felek kérelmei	II - 3899
Indokolás	II - 3900
A jogalap első, a különleges helyzet fennállására alapozott részéről	II - 3901
Bevezetés	II - 3901
– A felek érvei	II - 3901
– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 3902
A holland hatóságok állítólagos hanyagságáról a csalás felderítésében és késedelmükről a felperesnek az általa kibocsátott vámokmányokat érintő szabálytalanságokról való tájékoztatásában	II - 3903
– A felek érvei	II - 3903
– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 3907
A jogalap második, a felperes részéről megtévesztés és súlyos gondatlanság hiányára alapozott részéről	II - 3912
A felek érvei	II - 3912
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 3916
A költségekről	II - 3920